

в. „Нова Струя“

Излиза всѣка

Събота.

години съл. абонаментъ 4 л.,

полугодишънъ 2 лева,

Единъ брой 10 ст.

НОВА СТРУЯ

ВѢСТИКЪ ЗА ПОЛИТИКА И ПРОСВѢЩЕНИЕ

Всичко, чо се отнася до вѣстника, се изпраща на адресъ: Редакция на
в. „Нова Струя“ въ гр. Плѣвенъ.

**Администрацията ще испрати въ скоро
врѣме всичкитѣ неполучени броеве на г. г. або-
натитѣ, въ сѫщото врѣме администрацията
моли всички приятели и абонати, които иматъ
излишни броеве, да ги поврѣнатъ, тѣй като
има голѣма нужда отъ тѣхъ.**

Книжарница Г. Палашевъ, Бѣла-Слатина.

Книжкитѣ:

I. Вечерни и недѣлни училища въ селата отъ
П. Ралевъ 50 ст.
2. По вѣпросътъ за назначението и уволнението
по учителитѣ прѣв. отъ Г. Палашевъ ц. 40 ст.

Сѫ распратени до прѣдседателитѣ на
скол. учителски дружества. Това е на-
правено: а) за да не пострада прѣдприя-
тието и б) за да се услужи на учителитѣ,
които постоянно ни обсипватъ съ
писма и за всѣки екземпляръ харчатъ
по 15 ст. разноски.

Молимъ учителитѣ да се отнасятъ
до прѣдседателитѣ на др-вата за горни-
тѣ книги.

Борбата въ Народното Сѣбрание.

Отъ петь дена насамъ бѣлгарския народъ
е свидѣтель на борбата, която се разиграва въ
Народното Сѣбрание, отъ петь дена обществен-
ното мѣщанство стои въ постоянно напрежение и
не може да намѣри никаква изходна точка,
никакъвъ свѣтълъ лжъ, къмъ които да се
обърне и фиксира своето внимание; всичко
отвѣти Нар. Сѣбрание стои, гледа, слуша и
въ своето иступление не знае какво да прави,
къмъ кога да се обѣрне.

Огът гдѣ ще даде спасителната дума, кой
ще стане герой на положението?

Никой другъ пожъ бѣлгарския народъ не
е билъ тѣй нѣмъ зрителъ на своята участъ и
никой пожъ борбата въ Нар. Сѣбрание не е
била тѣй жива и интересна, както сега!

Прѣди дѣвѣ години, по вѣвеждането на
десетъка, станаха хиляди митинги и паднаха
толкова жертви; а сега, когато се рѣшава, може
би, сѫбата на народа и дѣржавата, нито
единъ гласъ изъ народа, никакво чувствително
движение, само усилената перестрелка на вѣст-
ниците.

Това грозно и глухо народно роптане,
това хладнокрѣвно стоеене прѣдъ опасностъ-
та не крие ли нѣщо въ себе си, не говори ли
много по-вече, отколкото хиладитѣ пламени
думи?

Да, то показва много, то показва, че не
сѫ вече думитѣ, въ които трѣбва да се тѣрси
спасението, а дѣлата и само дѣлата ще спа-
ситъ всичко.

Въ продѣлжение на толкова години все-
различни министерства сѫ се качвали и падали,
всѣко едно е карало своята финансова по-
литика *à la Pompadur*—слѣдъ мене, ако ще
и потопъ—всѣко едно е правило заеми и ос-
тавало дефицитъ; Стамбуловъ, Стоиловъ, Радославовъ—Иванчовъ, Петровъ всички сѫ живѣли
съ заеми и умирали съ дефицитъ. И сега...., отечеството е въ опасностъ, дѣржавата пропада! На помоцъ!

Тази безразборностъ, това политическо и
финансово късогледие сега иде да се конста-
тира отъ всички тѣзи, които сѫ докарали Бѣл-
гардия до това положение и сѫщите сега идатъ
да се явятъ спасители на този сѫщия народъ,
когато тѣй безжалостно и нахално смукаха и
малтритираха. Вслушайте се въ говора на Нар.
Сѣбрание, вслушайте се въ рѣчите на всич-
ките дебелоплеци, малкоглави и дѣлгомус-

гакати депутати, вътъ нѣма нищо свѣсно да на-
мѣрите, нищо жизнено, никакво познаване на
народните нужди и неговото економическо
състояние. Опозицията вика, критикува но ни-
що не прѣдлага; една част отъ правителствените
викатъ противъ заема и искатъ намале-
ние на бюджета, а правителството стои, сърди
се и не позволява никакви намаления. Но, въ
едно сѫ съгласни, че правителството не трѣба
да се отегля, не трѣбва да прави отъ зае-
ма кабинетъ въпросъ. И въ замѣна на всичко
това министъръ-предѣдателя хвърга въ ли-
цето на народните представители, че той не
вѣрва въ тѣхния патриотизъ и тѣхната ис-
креностъ,

Когато единъ министъръ казва такива ду-
ни на Нар. Предѣстители, то какво би ка-
залъ бѣлгарския народъ, когото тѣ тѣй често
оплакватъ и мислятъ?

Не е ли всичко това смѣшино, това не е
ли едно смѣшение на понятията и язиците?

Една опозиция да критикува дѣйствията на
правителството и да не сѣмѣ да вземе власть;
едно правителство болшинство да е не-
доволно отъ своите министри и да не нѣма ку-
раж да наложи своята воля.

Страхътъ отъ положението! Ето, кое е
хранило и подържало бѣлгарските политици и
обществени дѣятели отъ нѣколко врѣме насамъ.
Воена диктатура, монархия, дѣржавенъ пре-
вратъ, всичко това е било плашилото на на-
шите плитки политици и е свѣрзвало рѣцѣтъ
на реформите; а сега, дѣржавата е въ опа-
стностъ, Бѣлгария ще фалира! И вмѣсто всич-
ки тѣзи, които се плашиха отъ дѣржавни пре-
врати и воени диктатури, сега, въсполузувани
отъ критическия моментъ, да станатъ и зая-
ватъ чрѣзъ редъ реформи и унищожение на
всичко това, което е давало храна на тѣзи
народни и партийни плашила, за да спасятъ
и народната свобода и дѣржавния фалиментъ;

напротивъ, тѣ въ компромисъ съ първото, ис-
катъ да натваратъ бѣлгарския данакоплатецъ
съ още 125 м. л. и да дадатъ Бѣлгарската
дѣржава въ рѣцѣтъ на чужденците. Вмѣсто да
станатъ и заяватъ, че въ този критически мо-
ментъ за отечеството, всички тѣбва да жерт-
ватъ по нѣщо, че съ отдѣление черквата отъ
дѣржавата, съ намаление войската, съ намале-
ние заплатите на генералите и чиновниците,
съ реформиране на даначната система ще мо-
же да се спаси всичко, шо може да се по-
дигне народното благосъстояние и Бѣлгария
ще трѣгне по пожъ на прогресътъ, тѣ всичко
това пазятъ за бѣлгарското бѫдеще, а самото
бѫдже залагатъ въ рѣцѣтъ на чуждите компа-
нии.

Прѣдъ тази печална гледка на бѣлгарска-
та дѣйствителностъ, при това нахално лѣже-
ние и играние съ сѫбата на народа, дѣлж-
ностъ се налага на младата и истинската бѣл-
гарска демокрация въ името на горните спа-
сителни реформи да развие най-широка дѣя-
телностъ, да покаже, че само пожъ на рефор-
мите е спасителъ и ако нашите партии сѫ
неспособни да внесатъ реални подобрения, то
нѣка оставатъ народа самъ да се расира съ
своята сѫба.

Юр. Юрдановъ.

ПО ПОВОДЪ НА ЕДНА ЦАРСКА ДУМА.

Князътъ е благоволилъ прѣди десетина
дена да даде изразъ на своята прѣдана наро-
ду душа въ една рѣчъ, която прѣдизвиква у
реформаторите изтунление, у демократите мъл-
чание, а у прогресистите захлъсане до тол-
кова, че забравиха да издѣдатъ послѣдните
три броя отъ в. «Бѣлгария». И тѣй като изра-

За обявления се плаща
по 10 ст. на пума... пър-
вата страница и по 5 ст. за
втората. Приставски
особено спо-
ние.

въ повикване Стамболова на власт и тършиене седемгодишната му диктатура въ повикване кабинета на Стоилова, който се отличи прѣз петгодишното си управление съ едно «дѣлово» тършување изъ държавнитѣ каси; въ повикванис Иванчова и Радославова — типове, които само при български «народни служители» могат да се търпят и най-сетиѣ тази дѣятелност се е заключавала въ ежегодното истѣгление отъ съкровището близо по два милиона цивилна листа. За самопожертвување не бива да считаме крѣщението на наследникъ, защото съ туй на българина по е станало по-топло, и защото крѣщението е единъ актъ, който може да си допусне всѣки атенестъ, когато официалната църква не признава свободомислието въ религиознитѣ въпроси. При подобна самопожертвувања дѣятелност князъ, ако обича, може да се нарича и за напредъ народенъ служител, обаче ний вѣрваме, че това прозвище ще излѣзе само отъ него и въ неговитѣ рѣчи, но туй никога не ще изговори единъ искрененъ човѣкъ отъ истинския работящъ народъ. Всѣки може да го нарече: господарь, князъ, Царко Височество, но не и народенъ служител.

Обстоятелството, че рѣчта си говори само за усилване *податнитѣ способности на населението* издава, какво той мисли въ сѫщността за себе си, за своята армия и за отношението на държавата къмъ данаконлатеца. Отъ тия думи си личи, че той не е убѣденъ въ необходимостта отъ съкращение на държавните расходи, отъ съкращение своята цивилна листа, отъ намаляванието или прѣобразуванието на армията; комбинирано пѣкъ съ отсѫтствието на каквъто и да било намекъ за гражданско възпитание и умственото усъвършенствуване на народа, това обстоятелство открива цѣлия неговъ миръ на убѣждения. Економическото подигане на страната и «ливане животворна кръвъ въ изнемощѣлото тѣло на България» не е необходимо за друго, а за усилване *податнитѣ способности на населението* — ето ти всичката възвишеност въ мислите на единъ монархъ!

Впрочемъ не е само нашия князъ, който умѣе да си служи съ хубавитѣ фрази. Съ тѣхъ сѫ си служили всички въ неговото положение, особено при нѣкои сериозни оплѣгания. Подобни думи вий ще чуете, даже и въ по-голѣмо изобилие отъ другитѣ монарси, които чрѣзъ блѣскавото слово гледатъ да поразятъ въображението на простодушния народъ, както това тѣ правятъ съ блѣска на еполетиѣ си, на короната си, на сабята си и на всички официални тѣржества. Това обаче не бѣрка на никого отъ монарситѣ да забрави, слѣдъ изминалование на критическия моментъ, своите декларации и да върши съвѣтъ противното на свопѣ думи. Най-хубавъ примѣръ на това ни дава Руския Царь, който въ едната си рѣка държеше зеленото клонче на миръ и посочваше на хагската конференция като доказателство на монаршес великолудие и състрадание, а въ другата си рѣка държеше мечъ окървавенъ отъ едно безчеловѣчно изтрѣбление на руската интелигентна младежъ, на поляцитетѣ, финландцитетѣ и, напослѣдъкъ, на китайцитетѣ.

K.

Законопроектъ за срѣднитѣ и основни училища.

(Продължение отъ брой 4.)

Ако финансовия мотивъ при новите измѣнения въ закона за народното просвѣщение е несъстоѧтеленъ, намъ още по-вече ни се вижда неоснователенъ другия мотивъ, именно въпроса за учения пролетариатъ. Министерството, пѣкъ и всички други, въ това число и крайно демократическата опозиция, виждатъ въ постоянното нарастване числото на кандидатите за служба една голѣма опасност за спокойствието на държавата. Тѣ разсѫждаватъ така. Срѣднитѣ училища изкарватъ хора не пригответи за практическия животъ; навикнали да прѣкарватъ врѣмѧто си надъ книгата и съ перото, тѣ се указватъ годни само въ канцеларии, а вънѣ отъ тѣхъ, тѣ сѫ безполезни за обществото. Даже нѣщо по-вече: понеже за тѣхната умствена работническа сила има малко тѣрсене, а голѣмо прѣлагане, то между всички останали безъ работа кандидати, се поражда конкуренция, която приема най-различенъ видъ въ нееднаквитѣ случаи. Въ едни случаи тази конкуренция става върху почвата на истинските умствени способности, а въ други случаи върху почвата на най-долните качества на човѣ-

ческата душа; въ първите случаи — по-рѣдкитѣ — тази конкуренция е полезна, понеже чрѣзъ нея могатъ да се подбератъ и най-добри умствени работници, а при другия случай ти е най-врѣдителна, понеже развила низкитѣ качества на човѣка — униженето прѣдъ силния, лакейничеството, издайните сѫтъ. Но вънѣ отъ врѣдата за качествата на изпата интелигенция, горѣтъто изобилие на кандидати за служби отдѣля интелигенцията отъ истинското и призване да биде рѣководителка на общественния животъ въ пѫтя на напредъка и я разѣдва на части, които още при прѣвъ удобенъ случай се прилепватъ къмъ алчнитѣ за властъ партизански збирщици. Задено съ това тази разѣдена по егоистически побуждения интелигенция влива нова сила на партийнитѣ збирове за по-нататшното дробене на народа и дава новъ импулсъ за продължението на обществените борби върху почвата на личните егоистически сѫбражения, на самоизгублението и развалата. Личнитѣ смѣтки на многобройнитѣ кандидати за служби при тѣхнитѣ всестрани фамилни и приятелски врѣски съ селското и градско население прави невѣзможно поставянето на обществените борби върху принципи на общността. Но не само това. Нашия политически животъ се заплашва отъ тия умствени работници и по другъ начинъ. Когато тѣхните брой нараства до толкова, що и сѫществуващите партитни збирове не могатъ да ги побератъ, тогасъ свършивши срѣдни училища ще бѫдатъ принудени да се заловятъ съ още по-отрицателна дѣятелност срѣщу обществото, за жертва на което ще се считатъ тѣ. Послѣднитѣ разсѫждения трѣба да се тѣлкуватъ така, че при тоя краенъ врѣдъль може да възникне анархистическо течение между интелигенцията.

Такива сѫ разсѫжденията противъ наплива на свършилъти. Тѣй насочени тия разсѫждения признаваме, че биха по колебали всѣки противникъ на ограничителните мѣрки срѣчу образоването на народъ, защото въ тѣхъ звучи горчивото разочарование на обществото отъ вѣрата му въ досегашните обществени дѣятели и защото тѣзи разсѫждения произтичатъ отъ висши обществени сѫбраженията.

Но когато се поставя въпроса по такъвъ начинъ, ний тѣба да погледнемъ по-нашироко. Имено: ако цѣлостта на българската държава и стабилността на управлението ѝ се заплашватъ отъ единъ непроизводителенъ умствен пролетариатъ, то какво отношение къмъ това ще да държи непроизводителниятѣ пролетариатъ? Да ли той ще бѫде по-сѫходителенъ къмъ България и нѣйтѣ учреждения, отъ колкото сѫ ученикъ гладници, или въ силата на сѫщите мотиви и той не ще се церемони нито съ държавата, нито съ вътрешина безопасностъ? Ако вземемъ за основа орнитъ разсѫждения, и нѣтамъ причини да мислимъ, че неученитѣ гладници ще се отнесатъ при тия аналогични случаи по другъ начинъ. За тѣхъ положението на фабричната промишленост е такова, както е състоянието на обществените служби за безработениети: слабото развитие на индустрията прави невѣзможно да се намѣри работа за всички пролетаризирани селени и граждани; процеса на економическото разлагане подъ двойнитѣ удари на чуждестранния и мѣстенъ капиталъ изпѣвава туй индустриално развитие и въ силата на това обстоятелство у насъ има въ работническия пазаръ по-голѣмо прѣлагане, отъ колкото тѣрсене, а слѣдовъ и всички симптоми отъ една бѫдеща борба за сѫществуване съ нѣйтѣ ужасни социални послѣдствия. Учеността или неучеността тукъ е безъ значение. Мотивътъ на тия борби срѣчу държавата въ днешния ѝ видъ, срѣчу доволния съюзъ на богаташите съ воената и гражданска бюрокрация, той мотивъ е единакъ силенъ и за учения безработникъ и за невѣжествения обитател на фабрикѣ и рудницѣ. Прирака на гладната смѣрть еднакво ще ожесточава селенина, както и гражданица, както и учения, така и неучения. Образоването тукъ може само да даде по-голѣма ясност въ «отрицателната дѣятелност», обаче то е нищо прѣдъ колективния инстинктъ за сѫществуване на една грамадна армия отъ кандидати за рѣчни работници.

И така, ако държавната безопасност се заплашва отъ учения пролетариатъ, то тази безопасност е още по-застрашена при сѫществуванието на една голѣма наличност отъ свободни работнически рѣчѣ. Но тогасъ, когато правителството си задава за цѣлъ да прѣдотврати възможни социални бѣдствия отъ калната борба за сѫществуване, то би трѣбало да постави въпросъ не за учения пролетариатъ, а изобщо за бѣзработния пролетариатъ.

Правителството трѣбаше да се замисли не по каквъ начинъ да отврѣ държавата отъ учень пролетариатъ, а по каквъ начинъ да я отврѣ изобщо отъ безработни хора. Но тукъ вече за част се отваря нова област на разсѫждения. Тукъ изгъква изведенажъ питанието, какъ се създаватъ у насъ условията на безработицата и още друго едно питание, възможно ли е свършилътъ държава да надвие тия условия. По този пѫтъ на размишления ний дохождаме до условията на пролетаризирането, срѣчъ до новите начини на произвѣждане продукти чрѣзъ концентрираните капитали и до държавното управление като факторъ на разсѫдничеството. Ний се спиратъ въ такъвъ случай на въпроси, прѣдъ които старото общество съ нѣтамъ патентовани защитници дигатъ само раменѣ въ своето бѣзсилие; ний се спиратъ прѣдъ въпроса за едно законодателство, чуждо на монархията и на паричната и наследствена аристокрация, ний се спиратъ прѣдъ реформи, отъ спомена на които всѣки благочестивъ буржоа поглежда съ умиление къмъ армията и къмъ царътъ, къмъ олтаря и владицитетѣ, и съ ужасъ къмъ училищата. По той начинъ ний дохождаме до убѣждението, че въпросъ

за прѣмахване безработниятъ пролетариатъ се рѣшава при свършилата държава всѣкога отрицателно т. е. че при тази държава всѣкога ще има безработни хора тѣ, както всѣкога ще има страдания, съзи и проклятия при нейното владичество.

Слѣдователно, когато при *съвѣрѣменитѣ условия* и като законодатели на *сегашната държава*, въсъ виказватъ: огървете обществото отъ отрицателните елементи, вий трѣба да кажете: не, това е невѣзможно! Когато ви кажатъ, отврѣте държавата отъ безработицата чрѣзъ реформиране училищата, вий трѣба да кажете: не, това е невѣзможно! Унищожението на учения пролетариатъ не унищожава причините на безработицата. Ако сте изкрени хора, кажете на монархията и на буржоазията: затварянето на срѣдните училища за народа, нѣма да намали бѣдствията, то ще намали само умствените сили на тая бѣдствия армия, но нѣйтѣ слѣдствия — ужасния конфликтъ между обществото и неговите жертви — не ще се избѣгнатъ. Кажете имъ още, ако сте народни хора: ний не желаемъ да лишаваме бѫдещата пролетариатска България отъ рѣководителя, защото ако ти е опасна съ своите учени недоволници, тя е още по-опасна безъ тѣхъ съ настървени съ инстинкти; защото, ако тази учена пролетариатска България е опасна вътрешина спокойствието на държавата, то тѣкъ невѣжествената пролетариатска България ще разрушитъ държава безъ просвѣтното рѣководителство на първата.

Но вий не сте въ сѫстояние да кажете това, не че защото не можете разбра гибелните послѣдствия отъ вашите мѣрки за народното образование, а защото, като ги разбираете много хубаво и като сте представители на богатите съсловия и на монархията, вий никога не ще се осмѣлите на направите декларации, прѣдъ които цѣлото ви законодателство трѣба да се разруши.

Именно съ това положение на правителството спрямо обществените класи и спрямо монархията, за насть става яснѣ и другия мотивъ на законопроекта — подготвяне почвата за професионалното образование. Тоя мотивъ ни се вижда крайно смѣшнъ и ний трѣбаше и да не го разглеждаме, ако всички, ама абсолютно всички депутати, да не го възвеждаха въ степенъ на спасителна мѣрка за българската производителност. Въ врѣмена и обстоятелства, когато безизходното положение на финансии и промишлеността е дошло до прагътъ на своята развязка, отврѣните лица и ония, на които е възложена ролята на спасители, се улавятъ и за сламката за и всѣка играчка, която въ нормални врѣмена показва съ дѣцата за забава. Професионални училища! Ето викътъ на всички, които нѣматъ смѣлостта да помислятъ, че само радикални промѣни въ държавния строй ще спасятъ економическото сѫстояние на страната. Професионални училища, казватъ тѣ, ще подготвятъ почвата за развитие на една сила промишленост. Така, нали? Та нима десетъ годиния опитъ на всички наши професионални и технически училища не ви е убѣдилъ въ горчивата исгина, че индустрията съ училища не се създава? Изучете условията и нашата, по които се развивала европейската капиталистическа индустрия и вий ще видите, че не технически училища сѫ я създали, но че има условия стоящи въ основата на економическото развитие, които прѣдълени врѣмена прѣдизвикватъ на работа концентрираните капитали. И вий ще видите още, че въ тоя моментъ чакъ се чувствува нуждата отъ професионални училища, а не прѣди него.

Измѣнението на настървите училища по тоя мотивъ, значи, само ще окарикатурятъ срѣдните училища безъ да принесатъ очаквания резултатъ — подготвяне мѣстната промишленост. Това измѣнение ще накара само мнозина родители да изтѣгнятъ дѣцата си отъ тия училища и по такъвъ начинъ, вместо развитие на индустрията, тѣ ще ни донескатъ намаляване чис-

Мисли по самообразуванието.

Всички меродовни кржове у насъ въ опозиция плачатъ за духовното израждане, нравствената похаба на младата интелигенция исходяща отъ срѣдните училища, но нито една партия не е внесла до сега нѣкаква корена и разумна реформа въ тия толкова оплаквани училища; пѣкъ и да иска, асла, не е способна да го направи, нито пѣкъ нѣкога ще го направи. Една такава реформа произтича и е възможна само при едно силенъ класово обществено движение, което съ опозицията си на цѣляния сегашенъ общественъ строй съ всичките му правови, идеини, възпитателни, брачни и пр. надстройки ще може въ бѫдеще да внесе разумностъ и смисълъ въ училището.

Въ другитѣ европейски държави, истинските учителни на младото поколение и народа сѫ дошли отдавна до убѣждението, че официалните образовани нѣма скоро да се подigne едно желано възпитание и образование. За туй тѣ дѣйствуватъ за разпространението на истинската житейска наука, за истинското образование и възпитание по околнъ пѫтъ. Тѣ устройватъ народни университети, читалини, комитети за самообразование, издаватъ програми за читащи свѣтъ — въобще правятъ всичко за да наваксатъ липсата на онѣзи познания, които не може, или съвѣтъ ограничено се придобиватъ по официаленъ редъ въ гимназията, университета или академията.

У насть нѣма още нищо систематично направено въ тази посока. Грозна мъгла, страшна лутаница! Човѣкъ е наклоненъ да гледа, какъ на базисъ срѣдъ пустинята на прѣснатите тукъ — тамъ работнически училища, които социал-демократични устрояватъ за народа. Да! И ние още за дълго врѣме ще гледаме на тѣзи огнища съ миълъ погледъ, защото никой още не се заемалъ да даде нѣщо по-опрѣдѣлено, по-

лото на учениците въ тия училища, съ всичките му политически и пр. стъдства. По такъв начин, настинка, ще се изгъни истинската цел на министерския законопроект — закриването на голема част от нечланините сръдни училища и каството отдаване на гълъните сръдни училища.

Ний ще църкват съдържание това понаташното разглеждане на общите мотиви на законопроекта за да направим нашите бължки въ идущия брой за нѣкои подробности. Това, чо писахме до тук, правихме го не отъ желание да ни чуятъ народните представители, а да освѣтлим читателите си Заграждий на пусто бихме се обрнали към днешните законодатели: заблудени въ самомнѣнето си да разбираятъ безногрѣшно нѣщата, тѣ даватъ доказателства на всѣка стъпка, че умѣятъ една зародена въ себе си мисълъ да осъществяватъ, но не и че могатъ да върнатъ дѣйствително безногрѣшни работи. Слѣдователно нашиятъ анализъ на тѣхните мѣрки по просвѣщението трѣба да бѫде насоченъ не тѣхъ да убъждава, а да покаже на мислящъ човекъ истинската стойност на едно законодателство, което умѣе да изгъва искажи същността на кнѧзъ и отъ ревакционните партии. И въ заключение ний ще кажемъ на този непрѣвърно мислящъ човекъ, че очевидната несъстоятелностъ въ официалните мотиви на правителството по реформите на училищата не изразява същността на плановете на послѣдното, а служатъ само да прикриятъ тия планове. Подъ цѣлата тази колекция отъ повърхностни мотиви ний съглеждамъ страхътъ на българската буржоазия прѣдъ разгъщето съзнатие на експлоатираните работници; ний изгъдамъ въ тия мѣрки безжалостната душа на капиталистите, тѣхния егоизъмъ и тѣхния безнравственъ планъ: отъ трудовете и срѣдствата на цѣла работеща България да възпитатъ синовете си въ духътъ на модерната наука и да отблъснатъ дѣцата на същата тая работеща България отъ свѣтлината на науката. Това наше убъждение затвърдѣва при всѣко ново замисловане на нашите министерски законопроектъ и то не може да бѫде разколебано отъ нѣкои съблазнителни страни, съдържанци се въ него и вмѣтнати, може би тамъ, за да отвлекатъ вниманието ни отъ класовия характеръ на неговите мотиви.

M.

Ителигенцията на нашите партии.

Въ миналия брой видѣхме по-какъвъ начинъ нашите партии съ създади своя интелигенция; видѣхме също какво представляватъ съ себе си.

Тя е интелигенция, която живѣе вече съ свой специфични интереси, която се развива по свои собствени закони и която гледа на широката народна маса, като срѣдство, като външна почва, върху която ще може да живѣе и се развива.

Но, имаме ли ний една друга интелигенция, която да произлиза отъ срѣдата на народа и да живѣе съ неговите страдания и нужди?

Прѣди да отговоримъ на горния въпросъ, трѣба да се запитаме: има ли условия или по-харно кои съ тѣзи условия, които създаватъ тази интелигенция.

Първото условие е това, което извѣрши промѣната въ самия народъ, което кара до вчерашните съесналии, днес да се гледатъ

систематично за умствена храна на нашата млада генерація, която освободена отъ учебниците, попада на рѣзката противоположностъ — сензационата литература и площиадна журналистика. Никакъвъ по-мънъ не остава за нѣкакво самостоятелно развитие, нито пъкъ има планъ или ржководящъ принципъ въ тази дѣйностъ.

Изхождайки отъ убъждението, че и нашите сп. уч. заведения нѣма да разширятъ програмите си още за дълго време и че отдѣлните кружоци или учителски дружества ще трѣба да станатъ миниатюрни университети за самообразование, ний мислимъ да посочимъ главните начала, които трѣба да легнатъ въ основата на тѣзи организации, които дѣ по-вече, дѣ по-малко ще трѣба да вписватъ въ цѣлите на съществото сдружаване самообразоването до тогава, докато и у настъ дѣбие този въпросъ едно по разумно и правилно разрѣщени.

Прѣди да посочимъ какви цѣли трѣба да прѣдѣда изобщо самообразоването въ най-широката смыслище трѣба да пояснимъ, какво разбираемъ подъ термина «самообразование».

Може да се самообразова и самовъзпитава само човѣкътъ, поради способността му да схваща живота и да си поставя съзнателно цѣли въ него. Като членъ отъ човѣшкото общество или отдѣлната нация, неговите цѣли въ живота непрѣмено, покрай скрито субективния имъ характеръ, трѣбва да има обществено-културна стойностъ. Защото всѣка цѣль, която нѣма обществено културенъ мотивъ, е цѣль грубо егоистична, животинска, недостойна и регресивна. Самообразоването пъкъ добива смисълъ само тогава, когато човѣкъ него се търси изяснения за обществено-културните цѣли, които трѣба да си поставя човѣкътъ, като обществена единица.

По това е сама едната страна на медала. Чо-

като господарь и слуга; второто условие съ всичките тѣзи закони, които по единъ и по другъ начинъ тургатъ прѣчките къмъ държавните и общинските длѣжности.

До прѣди нѣколко години всѣки единъ интелигентенъ, които е свършилъ гимназия или университетъ, знаеше наѣвно, че при единъ згоденъ моментъ, той може да достигне най-високата държавна длѣжностъ; до прѣди нѣколко години държавата погълъща безразборно всичко това, което минаваше или бѣше интелигентно. Сега всичко се измѣни — нови условия, новъ животъ, нови хора.

Днесъ държавата, като изразителка на тази част отъ народа, която е взела или стреми се да вземе държавата съ своите ржци, не иска тази безразборна интелигенция; тя турга граница между тази интелигенция, която произлиза отъ имеющия класъ, и тази, която произлиза отъ малко-имеющия; тя казва на първата: за тебъ и за твоите синове е отворено всичко, отворени съ училищата и всичките държавни длѣжности; тя казва на последните: за тебъ съ затворени училищата или отворени съ до известна степенъ само, отъ тамъ на татъкъ ти нѣмашъ срѣдство, слѣдователно трѣба да отидешъ въ професионалните училища и слѣдътъ това въ фабриката и работилницата за да увеличишъ моето богатство, а който може отъ въсъ, то най-големата степенъ, до която може да достигне, е народния учителъ.

Прѣломътъ, който извѣрши нашата държава, е достоенъ за отблъзване: отпрѣди държавата се явяваше като уравновесителка между имеющите и неимеющите, ако не въ друго, то поне въ образуванието и ако не на практика, то поне на теория; сега тя чисто и просто, и теоритически и практически, се явява защитница на първите и казва на вторите: ти само въ производството можешъ да употребишъ своите синове; но тъй като на първите трѣба работници съ известна ловкост и умствено развитие, то азъ ще имъдамъ всичко това.

Всичките тѣзи условия раздѣлятъ досегашната наша интелигенция на два лагера и по-раздѣлятъ една друга, нова интелигенция, която по-никакъвъ начинъ не може да се отдѣли отъ народната работна маса.

Тази интелигенция ний можемъ първо да я намѣримъ въ срѣдата на народния учителъ, ний може да я намѣримъ въ срѣдата на селската маса и най-сетне въ срѣдата на работническата маса.

Градските читалища, които въ турско и по-подирно време бѣха място за народна поука и народна просвѣта, сега постепено се замѣтватъ отъ работническите клубове и отъ вечерните и недѣлните училища, подържани отъ първите и отъ народните учители; а читалищата останаха за развлечение и увеселение на тази интелигенция, която се е отблъила отъ простата маса.

вѣка, освѣнъ като част отъ обществото, е още част отъ материалния свѣтъ; той е атомъ въ сравнение съ необятния космосъ и силитъ, които управляватъ, както цѣлата космосъ, тѣй също и най-малката му съставна частица. За човѣка еднакво съ интересни, както обществените и морални въпроси, тѣй също и въпросите за естеството, произхода, развитието и условията за съществуванието на този материаленъ миръ. Самообразоването не може да игнорира този интересъ. Наредъ съ познанията за обществото трѣба да се постави и цѣлта: да се изясни и разбере материалния, физическия свѣтъ.

Ясно е сега, слѣдътъ казаното, че ний изключаваме специалните научни или професионални интереси отъ областта на самообразоването, защото изходния ни пунктъ е човѣка, пакъ специалистъ — занаятчия, а като същество разумно, което трѣба да знае какво нѣщо е той, свѣта и обществото. Ний имаме прѣди всичко, когато говоримъ за самообразование, прѣдъ видъ масата отъ обществото, която е събор отъ хора, а не кабинетни учени, макаръ да знаемъ, че отъ денъ на денъ обществото иска членовете му да съ специалисти; прѣди, обаче, да бѫдатъ специалисти, тѣ трѣбва да съ негови съзнателни и достойни членове.

Ако туй, което казахме за самообразоването е достатъчно и ясно разбрано, тогава ний сигурно и лесно ще можемъ да си отговоримъ сами на въпроса: какви познания трѣба да се добиватъ чрезъ самообразоването за да се дойде до крайната цѣль — пълно и всестрано човѣшко съзнание.

Въ най-тѣсна зависимостъ съ самообразоването е въпросъ за самовъзпитанието. Тѣ се допълнятъ едно друго и не може да става въпросъ за рѣзко разграничение. При все това и двѣтъ заедно съ въ зависимостъ отъ материалните и обществени условия,

Сега ний виждаме отъ една страна тази интелигенция, която иска да монополизира науката и да я направи достояние само за своя тѣсенъ кръгъ и по-този начинъ да вземе общественото мнѣние въ своя ржци; отъ друга пъкъ — интелигенция, която проповѣда науката между широката маса и която се стреми да направи тази маса достойна и тя да възпиши отъ сладките научни плодове. Това най-добре може да се наблюдава въ нашата столица. Слѣдъ всичко това, какво остава на тази интелигенция, която произлиза и живѣе въ народа и съ народа? Трѣбва ли тя да стои съ съгърнати ржци и да живѣе съ илюзията, че тя е една и сѫща и че нѣма никаква разлика между нея и първата.

Нашето дълбоко убѣждение говори противното. Единъ путь условията измѣни, скъсватъ се и всичките по-напрѣшни духовни свѣрски; и на тази послѣдната интелигенция налага се необходима длѣжностъ да скъса всички свѣрски, съ първата, да се пусни въ срѣдата на народната маса, да въздиже тази маса и да я направи способна къмъ наука, изкуство и литература; а тази част отъ нея, която иска и трѣбва да действува въ една по специфическа срѣда, която не иска само да дава просвѣта, но и политическо съзнание, на нея се налага обязанностъ да се отдае съ цѣлото свое тѣло и душа на своята работа.

Константиновъ.

Демократическо управление.

По случай своеолното уволнение на окол. уч. инспекторъ В. Тодоровъ, получихме слѣдующия протестъ отъ Вид. Окол. Уч. Дружество «Животъ»:

ПРОТОКОЛЪ

Членоветъ на Видинското Околийско Учителско дружество «Животъ» въ засѣдането си отъ 18 Ноември 1901 год. разгледаха въпроса по уволняването на околийски уч. инспекторъ Василъ Тодоровъ и като взеха прѣдъ видъ, че той прѣз цѣлата учебна година съвѣти и умѣло е изпълнявалъ длѣжността си — наврѣме е ревизирана училищата изъ околията и е полагалъ съдѣйствие за подобрѣнието имъ, грижалъ се е за успѣшното водене на учителевата дѣятельност — училищна и обществена, и за уреждане на добъръ персоналъ; основно е провѣрвалъ оплакванията противъ учителите и не е допускалъ тѣ да ставатъ жертва на партизански страсти, нито да се погазватъ училищните закони и правилници; че въ течение на миналата учебна година и въ началото на тази, видни партизани съ искали назначаване на всички ония, които съ служили на демократическата партия, за да почувствуваха нравствена награда отъ «новата ера», но когато се поискала съгласието за това на В. Тодоровъ, той съ възмущение отъ постъпката имъ, имъ е казалъ, че не могатъ да се мѣсатъ въ назначаването на учителите; че сѫщите видни партизани съ искали отъ В. Тодоровъ назначаването на нѣкои вълнонаемни учители — власи, изъ между които е имало лихвари и кръчари, подъ прѣдлогъ, че било възможно да се повър-

въ които е поставенъ субектъ. Но туй не значи, че самовъзпитанието не може да си поставя по близки цѣли — напротивъ, тукъ трѣба именно най-голема яснота, а пълното постигане на тѣзи цѣли ще завърши индивидуалното развитие при наличните условия. Постигането тѣзи именно близки цѣли ще ни даде туй, което искали да има сега у нашата интелигенция. Защото каква стойност иматъ тѣзи убѣждения добити чрезъ самообразоването, когато не има достатъчно сила воля и характерност да се служи на тѣхъ?

За постигане на горната цѣль вече се изисква не само мисълъ и разумъ, но и воля, дѣла, борба и то грозна борба. Защото макаръ, че самообразоването води къмъ това високо възпитане, все пакъ то не е всемогуше. Има нѣщо по-силно отъ него — нѣщо, което не се добива чрезъ наука, а се всмуква отъ заобиколящата атмосфера, развива се, или изчезва подъ натиска на бурните и неумолими житейски борби. Но за туй пъкъ, който надвий живота, който оцѣлѣл при тѣзи клѣщи и смрадъ — той е герой.

Читателътъ, навѣрно, си е казалъ досега, че всичко до тукъ казано е непостижимо за единъ кружокъ или дружество, които има да прѣживѣятъ една, две, нека петъ год. Да, и ний го казваме, че то не е работа за една или десетъ год. и особено пъкъ за дра, като нашите учителски, въ които всѣка год. има приливъ или отливъ на съставляющите го единици; обаче, колкото и да е кратъкъ и неустановенъ живота на тѣзи корпорации сравнително дългия периодъ, необходимъ за привърженото самообразование, тѣ не трѣба да губятъ врѣмето си подиръ едностранични цѣли, спѣциални увлечения, чито да се задоволяватъ съ мъгливи самообълищения, а трѣбва да се оползятъ във всичка минута.

С. Ц. Б.

дигне доплатнически въпросът, обаче и това имъ искаше Тодоровъ не удовлетвори, защото тъзи учители съ били съ слаба подготовка и слабъ успѣхъ; че, слѣдъ като неможаха да прокарат тъзи искания, за удовлетворение на партизанитъ си, тъ се заканили да уволнятъ Тодорова и свободно съ разправяли за това; че въ този случай уволнението на Василь Тодоровъ е крайно неоснователно и е станало въ полза на демократическата партия, а въ ущрбъ на народната просвета; че нѣкой учители за да могатъ се прокара въ града съзнателно услужваха на поменати въидни партизани — на тъзи основания рѣшиха:

Изказватъ благодарностъ за добрата дѣятельностъ на бившия околийски училищенъ инспекторъ Василь Тодоровъ и пожелаватъ на всички околийски училищни инспектори да устояватъ тъй достойно на положението си;

Съжаляватъ виднитъ партизани и министра на народното просвещение, за гдѣто, като «демократи», съ поставили партийнитъ си интереси по-горѣ отъ ония на народната просвета.

Обръщатъ внимание на другарите си членове на учителския съюзъ да бѫдатъ по- внимателни въ такива случаи и за лични сгоди да не ставатъ маша въ рѣжѣтъ на дребни партизани, защото такива постъпки съ противъ цѣлта и срѣдствата на организациите;

Настоящето рѣшенис да се изпрати до редакцията на в. «Съзнание» копие вѣстниците: «Нова Струя», «Изгрѣвъ» съ молба да го напечататъ.

гр. Видинъ, **Отъ членовете на дружеството.**
18 Ноември 1901 г.

(Слѣдватъ подписите на присъствующите въ засѣдането 41 членове на дружеството).

ХРОНИКА.

Въ недѣля женското др-во «Пробуждание» даде свое то утро, което излезе твърдѣ сполучливо. Прѣдсѣдателката на д-то, Г-жа Симерджиева, дѣржа сказка върху женското движение и неговата цѣль. Ний бѣмъ посъвѣтвали г-жа Симерджиева да се запознае по-отблиzo съ борбата между трудътъ и капитала, отъ която тъй много се бои, и тя тогава ще види че женското движение въ тази борба намира единъ твърдѣ и вѣренъ съюзникъ и единъ поширокъ полетъ, отколкото този, който тя ни прѣдстави въ своята сказка.

Но въ всѣки случай сказката на г-жа Симерджиева е едно отрадно явление въ за- душната провинциална атмосфера.

Учителитѣ въ с. Видолъ (Видинска околия) при съдѣствието на другарите си отъ околнитъ села съ прѣдставили на 20 Ноември писата «Хшове». Една частъ отъ получениитъ суми ще се употребятъ за въ полза на бѣднитъ ученици, а другата частъ — за постилане съ дѣски подътъ на една огъ училищни тѣ стаи. Намъ е твърдѣ приятно да констатираме, че видболските учители при най-неблагодарни условия за работа съ се заловили за прѣдприятие, което стои по-горѣ отъ всѣка похвала, особено въ времена, когато неразбрани финансисти се мѣчатъ да изблѣскатъ отъ училищата бѣднитъ ученици и да зали- чътъ параграфа за помощи на бѣднитъ общи- ни по постройка и поправка на училищните здания. Учителитѣ отъ този районъ готовятъ писатъ «Лихварь» и «Високия смѣхъ» — първата за село Бѣлово, втората за Ново Село. Нашите сърдечни благопожелания къмъ енергичните другари въ Видинско.

Демократическо партизанство. На друго място отъ днешния брой читателитѣ ще намѣрятъ протеста на видинското учителско дру- жество, отправенъ къмъ министра на Народното Просвещение по случай уволнението на единъ отъ най-добрите нашиенски инспектори г-на В. Тодоровъ. Г-нъ Тодоровъ е виновенъ само, защото е билъ всѣкога примѣренъ служител на закона и защото енергично е отблѣсалъ намѣсата на партизанитъ въ училищното дѣло на своята околия. Видинските демократи Златановъ и Филиповъ трѣба да съ вчесе успокоени, защото тѣ съ своите партизански домогвания прѣдъ Каравелова сполучи- ха вече да измѣсятъ единъ честенъ дѣржавенъ служител и да удовлетворятъ своята умраза. На добъръ частъ и на Каравелова и на видинските му клакьори! Съ тъзи си дѣй- ствия по просвещението тѣ не доказватъ друго освѣнъ, че «прѣвъзмогната законостъ» не е по силитъ имъ и че за тѣхъ е по лесенъ отжикания отъ прѣдшествениците имъ путь на беззаконията, отъ колкото справедливото

прилагане на законитъ. Слѣдъ тия и други по- добни подвizi изъ областта ни «прѣвъзмогната законостъ» ний можемъ да очакваме само съдно: имено и Каравеловъ и цѣлата му партия да се пришиягъ къмъ архивата на старитъ сбирове и да исчезнатъ за винаги съ своето лицемѣrie отъ политическата аrena.

Чужди грѣхове за смѣтка на основните учители. Неизвѣстно по кои причини въ Габровска околия, а особено въ Севлиевска, вѣдомоститѣ за заплатитѣ на селските основни учители късно се изпращатъ, а по нѣкога и да се изпратятъ на врѣме, трѣба съ недѣли да се чака за пари, защото нѣмало въ дѣржавното съкровище. Късното изпращане вѣдомоститѣ за Юли и Августъ т. г., нѣманието на пари въ дѣрж. съкровище — бѣха причина селските учители отъ горѣпомѣнагиѣ околии да получатъ заплатитѣ си едва къмъ края на Октомврий и началото на Ноемврий, а съ това — като награда — за дву и тримѣсечното по-късно получаване заплатитѣ за Юли и Августъ да имъ се приложи и новия законъ за гербовия зборъ — особено за тъзи, които получаватъ повече отъ 100 лева. Закона за гербовия зборъ влизаше въ сила отъ 25 Сент. т. г. Дѣржавните учители своеврѣмено получиха не само за Юли, а и за Августъ — за това къмъ тѣхъ не се приложи новия герб. зборъ.

Злоупотрѣбъ училищни суми. Бившиятъ учител при Габровските основни училища — Стефанъ Пончевъ, а по настоящемъ учител въ с. Дебелцово, Севлиевска околия, е злоупотрѣбъ съ училищни суми, опрѣдѣлени за по-магането на бѣдните ученици и дѣтските библиотеки при Габровските Основни Училища. За тази цѣль е била заведена прѣписка и самъ Пончевъ е призналъ извѣстни суми, нѣ прѣписката, види се, е прѣкратена и сумата още не е издѣлена. Обрѣщаме внимание на Окръжната Инспекция.

Конституционо ли е днешното министерство? Г-нъ Каравеловъ въ една своя рѣч по дого- воритѣ за заема се е произнесълъ, че не може да спасява чрѣзъ економии, понеже депу- татите не би поддържали правителството, ако то тръгнеше по този путь. Ако правителство то мисли, че съ необходими економии въ по- лезнотъта отъ подобна политика, то очевидно е, че парламентарна хармония не съществува. Заключението отъ това е слѣдующето. Или правителството трѣба да излезе въ оставка, ако е убѣдено, че днешното Народно Събра- ние изразява истинската народна воля; или иначе то трѣба да се отврѣ отъ тази ка- мара, ако мисли, че постѣдната не изразява народната воля. На всѣки случай, слѣдъ гор- ните декларации на единъ президентъ министъръ въ една парламентарна дѣржава безъ дру- го би трѣбало да произлѣзятъ нѣкакви промѣ- ни. Какво ли е искатъ да каже г-нъ Караве- ловъ съ тия изявления?

Врѣдителенъ споръ. Между в. «Изгрѣвъ» и в. «Съзнание» се е завелъ отъ нѣкога врѣме единъ споръ, който е прѣминалъ вече въ фазата на личнитѣ разправии. Единъ споръ би ималъ значение, ако се поставене на прин- ципиална почва и ако се водеше обективно и безъ раздѣлнение; иначе, както и сега, той ще прѣдизвика само сърдни и никаква здрава идея не ще породи въ читателитѣ на двата вѣсника. Смѣтаме само за умѣсто да отблѣжимъ тукъ една некрасива виходка, която прѣ- седателя на учителския съюзъ си е допусналъ, по-всѣка вѣроятностъ, защото не е прѣцѣнилъ нейната неморална страна: г-нъ Герасковъ въ единъ свой отговоръ на в. «Изгрѣвъ» открива истинския авторъ на псевдонима «Сkitниковъ» и съ туй прави вѣзможно този Сkitниковъ да се скита и за напрѣдъ още дѣлго врѣме безъ работа. Подобна нетактичностъ никога не бива да си позволява прѣседателя на учителския съюзъ. Ний вѣрваме, че г-нъ Герасковъ ще оцѣни искреността на нашата бѣлѣжка и ще поправи за въ бѫдѫщъ този си, може би, не- воленъ грѣхъ.

Пишатъ ни отъ Трѣнъ: Учителитѣ въ Знѣполския край (Трѣнско), бивши членове на тукашното окол. учителско дру- жество, ис- катъ наново да влѣзатъ въ редоветѣ на сдру- жениетѣ учители, но тѣхната нередовностъ къмъ

съюза и дружеството имъ прѣчи да сторятъ това. Безъ да си уравнятъ смѣтките и безъ да отдаватъ толкова значение на нередовностите, тѣ тѣрятъ околенъ путь, като игно- риратъ всички разпореждания и рѣшения. Тѣ се събрали въ с. Цегриловци и рѣшили да ос- новатъ дружество или клонъ и като не искатъ да знаятъ за съществуване на мѣстното дру- жество, отнѣсли се направо до управит. коми- тетъ, навѣро, за одобрѣние на тѣхната по-стъпка. Безъ да отричаме факта, че у знепол- ските учители има желание да се сдружатъ, не можемъ да не искажемъ нашето съжаление, като виждаме, че тѣ игнориратъ др-то и не си очистватъ старитѣ смѣтки. Чудно е защо и новитѣ знеполски учители не съ се записали за членове до сега! Надѣваме се, че въ- проснитѣ учители ще съзнаятъ, колко се усложняватъ и тѣй неурядените работи на ту- кащното др-во, та ще постѣпятъ разумно: да се запишатъ посокро за членове и послѣ, като се има прѣдъ видъ желанието и мѣстнитѣ обстоятелства, да се основе отъ съществую- щето др-во клонъ въ «Знѣполъ». Край вече на неразборните другари! — На 24 срѣчу 25 т. м. по случай на засѣдането си, ту- кащното околийско учителско дру- жество да- де една импровизирана вечеринка въ дѣви- ческото училище съ бесплатенъ ходъ. Между другото прѣседателя на др-гвото говори въ- рухъ сдружаването на учителитѣ и сказката му направи силно впечатление на слушателитѣ. Др-то възнатърѣява да даде нѣколько такива ве- cherинки колкемъ пъти има заѣданіе. — Чиновническата интелигенция не спи; и тя възпитава и култивира чрѣзъ танцовъ- ни вечеринки. Зерь, танцуващето тута не бѣ- ше въ обычай, та би трѣбало да се облаго- родатъ хората Отрадно! Намъ е чудно, само, защо и учителитѣ толкова ревностно поглѣщатъ забавления, които стоятъ далечъ отъ тѣхното високо призвание на възпитател- ки и не хаятъ за мѣстното учителско дру- жество. По-вече внимание, другарки. Не чрѣзъ танцовете ще спечелите вий почитание отъ окол- ната срѣда, а съ неуморима до самоотрица- ние просвѣтителна работа въ този забравенъ край. По-вече внимание и трудолюбие!

Дѣржавни економии. Когато дѣржавата най-много се нуждай, когато всички съ се зачудили и замаяли какво да праватъ, министъра на Вън. Раб. отпуска изъ единъ путь 10000 лева за поправяне различни черкви (Д. В. брой 259) а бѣдния бѣлгарски селянинъ нѣка живѣ въ подземната колиба.

Министерството на Народното Просвеще- ние още миналата год. както ни съобщаватъ, е запитало тукашната инспекция, за при-чинитѣ по които не съ изплатени на покойната учителка отъ Дѣв. IV кл. училище Емилия Ра- чева, сумата, която тя е имала да вземе отъ министерството. Върху това запитване и до сега още нишо нѣма: а пъкъ се знае че въпро- сътъ за исплащането на сумата е рѣшена. Въ постѣдниятъ отъ свойтѣ дни покойната е подала заявление придръжено съ мед. свидѣтелство за да и се изплати тая сума, но и това заявление е останало безъ постѣдствие. Нека министерството побѣрза и разрѣши тоя въпросъ, та да не съ искатъ да принуждаватъ родителитѣ и да завождатъ дѣло, което не е желател- но. Най-послѣ когато съ изработени тия мѣ- сеци, министерството ни най-малко има при-чини да задържи тая сума. Ще чакаке.

Дѣтско забавление. На 5 Декември ве- cherътъ ученицитѣ отъ градските основни училища подъ рѣководството на своите учители ще дадатъ дѣтско забавление. Огъ прѣвари- телно направените репетиции изглежда, че забавлението ще биде тѣрѣдѣ интересно и спо-лучливо. Желаемъ му много посѣтители.

ОБЯВЛЕНИЕ

Подъ печатъ въ книгата:
Развитието на научното мировъзрѣніе.
Отъ Николай Иванцовъ

Прѣвелъ: Г. Стояновъ.

Отговорникъ: Т. С. Кузмановъ